

עלון סיפורים להלכה שלמה

ערש"ק פרשת במדבר תשע"ו

עלון מס' 15

בס"ד

חג מתן תורתנו חלק א'

ביקש הרב חנן – "מצד אחד היתה מדורה מדליקה, תרתי משמע, עם הרבה תוכן וחוויות, אך מצד שני, זה גם כיה להישאר פעם בשנה ער כל לילה, ולראות את הזריחה" אמר נחום בהתלהבות "אז מה הבעיה?" השיב הרב חנן – "יש לך לילה אחר שבו יש מצווה להישאר ערים כל הלילה" – "בחג השבועות!!" קרא בנימין – "נכון מאד בנימין, בחג השבועות, נהגו כל ישראל להיות ערים כל הלילה וללמוד תורה. הזוהר

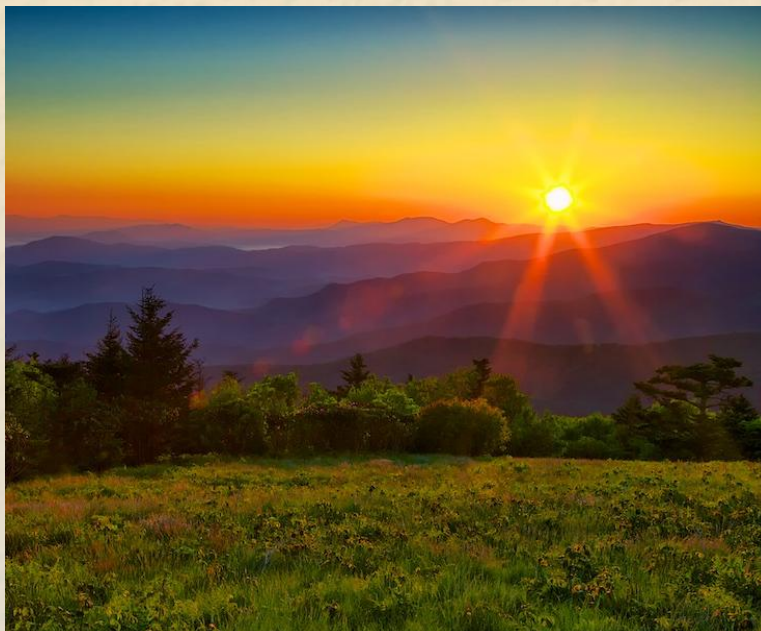
הקדוש (הקדמה, אמור) כותב: שמי שזוכה ללמוד תורה בליל שבועות, הרי הוא זוכה לעשות כתר למלך מלכי המלכים ושכרו רב מאד, וכן כתבו הפוסקים (מגן אברהם הקדמה לסימן תצד) וזה תיקון לעם ישראל שישנו בלילה לפני מתן תורה. יש שנהגו לומר תיקון ליל שבועות שבו עוברים בקיצור על כל התורה – תנ"ך, משניות

ותר"ג מצוות, ויש שלומדים מה שליבם חפץ או שומעים שיעורים של רבנים, העיקר להראות את שמחתנו בזכות שקיבלנו את התורה.

– "אה.. הבנתי..." אמר נחום "זה סוג של פיצוי על זה שלא היינו ערים בל"ג בעומר" הרב חנן צחק "אפשר בצורה מסוימת לראות את זה גם כך" – "הרב" הצביע אלחנן "אם אנחנו ערים כל הלילה אז צריך לברך ברכות השחר?? או בגלל שזה המשך של יום האתמול, אין צורך לברך?" – "שאלה מצויינת בהחלט אלחנן, אני מציע, שכהכנה לחג השבועות נלמד את ההלכות שקשורות למי שלא ישן כל הלילה."

"נו חבר'ה, איך היתה המדורה?" שאל הרב חנן לאחר ל"ג בעומר – "היה כיה!!!" קרא נחום "במיוחד השירים ששרנו כולנו יחד, "היה טוב מאד" הוסיף אליהו "הכי טובה היתה ההצגה שעשינו, הצגנו את ר' שמעון בר יוחאי יוצא יחד עם בנו ר' אלעזר, מהמערה, אחרי שלוש עשרה שנה" – "אליהו, אל תשכח את הסיפור שסיפר לנו הרב יעקב, על המפגש של ר' שמעון עם ר' פנחס בן יאיר" התערב עידו

בדברי אליהו – "נכון, צודק" אישר אליהו "הרב יעקב באמת חידש לנו חידושים נפלאים, על ר' שמעון, כמו זה שהוא תיקן כמה דברים בעיר טבריה, לטובת אנשי העיר ו..." אליהו לא הספיק לסיים את דבריו ואהוד קרא בקול "היי חבר'ה, ומה עם האוכל, אף אחד לא משבח פה את תפוחי



האדמה שהכינה אמא של אבנר?" – "אחלה תפוחי אדמה" אישרו כולם. – "כן" סיכם הרב חנן את הדיון שהתפתח בכיתה "שמעתי שבאמת היה מעמד מרומם בהחלט, וגם הילדים הצעירים מאד נהנו מחברתכם, וגם למדו מכם הרבה דברים, כך סיפר לי יוני בני, הצעיר, שגם השתתף במדורה שלכם, אני ממש גאה בככם, הפגנתם בגרות ואחריות בזמן המדורה, ונתתם דוגמא לחבר'ה הצעירים", אחר פנה לכיוונו של נחום ושאל "אז מה אתה אומר נחום היה צריך לעשות את המדורה עד הבוקר???" – "מצד אחד לא ומצד שני כן" השיב נחום – "אולי בבקשה תפרט?"

הלכות מי שהיה נעור בלילה

בכל בוקר אנו מברכים ברכות השחר. נחלקו הפוסקים האם הברכות הללו קשורות לעובדה שהאדם קם משנתו ולכן מברך, או ללא קשר למצבו של האדם, צריך לברך ברכות אלו בכל יום, גם מי שהיה ער כל הלילה.

מנהג האשכנזים

ע"פ דברי המשנה ברורה – **ברכת נטילת ידיים לא מברך מי שהיה ער, וראוי שלפנות בוקר יעשה צרכיו, ולאחר היציאה מהשרותים יטול ידיים ויברך על נטילת ידיים ואשר יצר.** (משנה ברורה סימן ד ס"ק ל)
ברכת אלהי נשמה – אין לברך מי שהיה ער, ועדיף לשמוע ממשיהו שישן ולכוון לצאת ידי חובה ולענות אמן. (משנה ברורה סימן מו ס"ק כד) וכן הדין בברכת המעביר שינה. (שם)
שאר **ברכות השחר** יכול לברך. (רמ"א סימן מו סעיף ח)
ברכות התורה – מחלוקת אם מי שהיה ער מברך, ולכן לא יברך משום ספק ברכות להקל, ויש להשתדל לשמוע ממשיהו שישן ולהתכוון לצאת ידי חובה. (משנה ברורה סימן מז ס"ק כח)

מנהג הספרדים

ברכת נטילת ידיים יטול ללא ברכה. (שו"ע סימן ד סעיף יג) אפילו היה בשירותים. (ילקוט יוסף ד, ח)
שאר **ברכות השחר** נהגו לברך. (ילקוט יוסף ו, טז) אפילו ברכות הנותן ליעף כח והמעביר שינה (שו"ת יביע אומר חלק ב אורח חיים סימן כה)
וכן **ברכות התורה** יש לברך בעלות השחר. (ילקוט יוסף מז, ח)

שנעשה? שאל אליהו "בעניין מה???" שאל עידו "בעניין הלימוד של ליל שבועות" השיב אליהו והוסיף "הרי הרב אמר, שכדאי שנמצא דרך להישאר ערים בלילה, וגם נפיק תועלת מזה שנשארו ערים ולא נעביר סתם את הלילה בבטלה" לפתע קפץ נחום בהתלהבות, ואמר – "יש!!! עלה לי רעיון גאוני" – "טוב נחום, קודם כל תירגע, תנשום עמוק, ואז ספר לנו מה התוכנית שלך" ביקש מתן "טוב, התוכנית היא כזאת" נחום עמד לפרט בפני החברים את התוכנית שהגה, אך לפתע עצר הוא את שטף דיבורו ואמר "אבל שתדעו צריך לבקש אישור ממשה, גבאי בית הכנסת, לתוכנית שלי, – טוב, בסדר, בסדר" דחק בו עידו "ספר כבר מה התוכנית שלך!! כמה זמן אתה רוצה למתוח אותנו???" – "סבבה" אמר נחום והחל שוב בפרוט תוכניתו



"אחלה" אמר עידו, בנימת צחוק "עכשיו אחרי שלמדנו מה עושה מי שנשאר ער כל הלילה, צריך רק לחשוב איך נשארים ערים כל הלילה" וכל הכיתה פרצה בצחוק רק הרב חנן לא צחק, ושאל ברצינות את עידו "איך רציתם להישאר ערים בל"ג בעומר???" הכיתה השתתקה לנוכח שאלתו הנוקבת של הרב חנן, ואז פתח אהוד ואמר "אבל הרב, זה בכלל לא דומה, במדורה היינו מריצים צחוקים, ודחקות, עושים "שמייח", אלו דברים מעוררים אבל לשבת וללמוד כל הלילה זה מעייף, אפילו כבר בגמרא כתוב "תורה מתשת כוחו של אדם" – "צודק" אישר הרב חנן "התורה באמת לוקחת מהאדם כוחות, אבל החכמה היא ללמוד מתוך שמחה, ואז הכוח מתחדש כל הזמן.

אחר הצהריים, לאחר תפילת מנחה, התקבצו כל החברים ברחבת בית הכנסת – "אז מה אתם מציעים

מה היתה תוכניתו של נחום וכיצד נשארו הנערים ערים בליל שבועות את זה נקרא בעז"ה בפעם הבאה

העלון מוקדש השבוע לעילוי נשמת
הרה"ק שלמה ב"ר מרדכי האדמו"ר מזוהיל זצוק"ל ז"ע
כ"ה אייר